

3. Herkese nasıl ulaşılmalı?

3.1 Engeller

Gençler ikili imajdan dolayı sıkıntı yaşamaktadır. Bir yandan, medya ve siyaset gençleri genellikle pasif ve hatta potansiyel olarak suçlu olarak betimlerken, öte yandan reklam ve filmler aktif, güçlü ve mutlu olarak resmetmektedirler. Gerçek hayatta, sadece çok az genci bu gruplar içinde tanımlayabiliriz. İmkani kısıtlı gençlerin çoğu pek çok açıdan ve yukarıda bölüm 2.2.'de belirtilen farklı zorluklardan dolayı baskı altındadır. Bu koşullar altında yaşamlarını sürdürebilmek, zaman ve enerjilerini, sizin faaliyetlerinize istedikleri halde katılmalarına engel olacak şekilde tüketmektedir.

Bu durum, gençlik çalışanlarının *tüm* gençlere ulaşmak için aşmaları gereken bir engel oluşturur. Gençlik çalışanları en asgari düzeyde tüm gençlere katılma imkanını sunma, katılıp katılmama seçimini kendilerinin yapması imkanını tanıma sorumluluğuna sahiptir. En azami düzeyde ise, az temsil edildiği düşünülen belirli bir hedef gruba ulaşmayı kendilerine amaç olarak belirleyebilir. Öncelikle, gençliğe yönelik çalışmanızın kapsayıcı olmasını ne gibi engellerin önlediğinin farkına varmak oldukça önemlidir. İdealist bir çalışan açısından bazı gençlerin niçin diğer gençlerle birlikte eğlenceli faaliyetlerde yer almadıklarını anlamak bazen güç olabilir. Ancak pek çok genç için ilk öncelik kendi kendilerine bakabilmek ve hayatlarındaki zorluklara göğüs germek olacaktır. Gençlik çalışanları bu ihtiyaçları dikkate almalıdır.

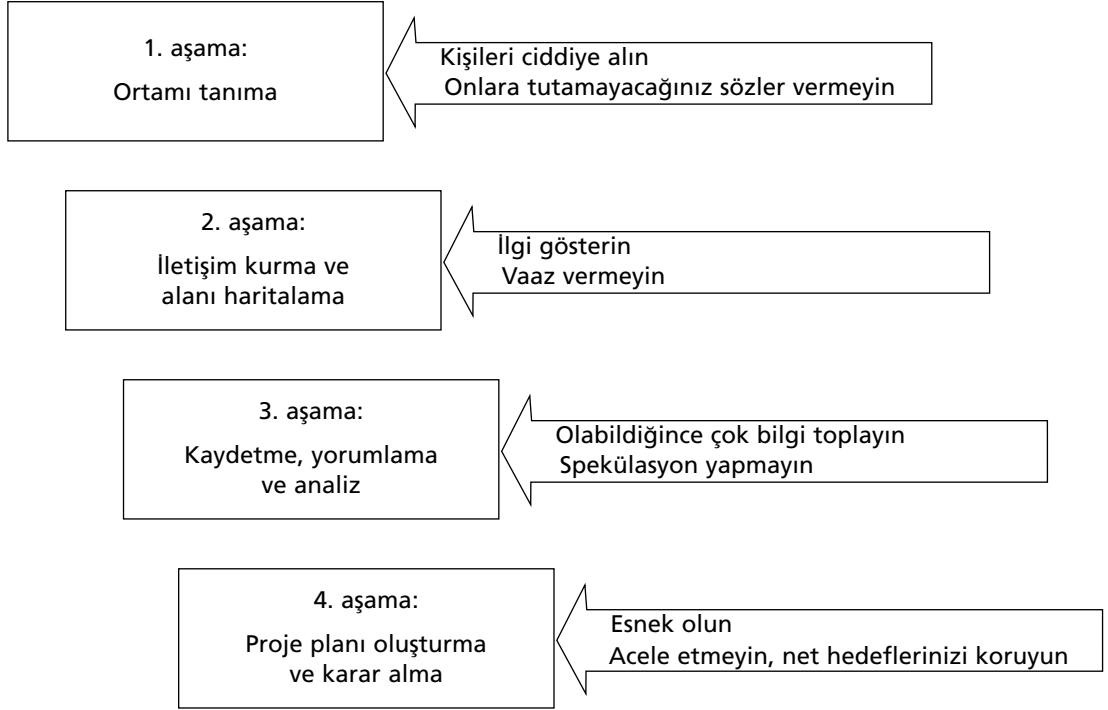
Burada kısa bir ara verip gençleri faaliyetlerinize katılmaktan alıkoynabilecek nedenlere göz atalım.

Kişisel engeller	Pratik engeller
<ul style="list-style-type: none">– öz saygı ve kendine güven eksikliği– cesaret eksikliği– kendilerine karşı büyüklük taslanmasından hoşlanmamak– gençliğe yönelik çalışmaların pek cazip olmayan imajı (“sadece çocuklar ve hanım evlatları için”)– ayrımcılığa maruz kalma korkusu– faaliyetlerin ilginç olmaması	<ul style="list-style-type: none">– bilgi eksikliği– izin eksikliği – katılıma karşı grup baskısı– zaman ya da enerjinin olmaması– maddi imkanların yetersizliği– kültürel ya da dini konulardaki uyuşmazlıklar– hareketliliğe ilişkin sorunlar

Aslında bu tablo tam değil ve tüm nedenler sizin hedef grubunuz için geçerli olmayabilir ancak faaliyetlerinize bazı grupların niçin katılma eğilimi olmadığı konusunda fikir verebilir. Gençler bazen de bir nedeni gerçek nedenleri gizlemek için kullanabilir. Örneğin ailesi tarafından faaliyetlere katılmasına izin verilmeden bir genç faaliyetleri aptalca bulduğu için katılmadığını söyleyebilir. Hedef grubun kim olduğunu basitçe düşünürken bile pek çok engel bir çırpıda sıralanabilir: Musevi ya da Müslüman topluluklardan gelen gençler için domuz çevrilen bir mangal partisi uygun değildir. Bir aile bireyinin bakımından sorumlu olan genç bakıcılar evden çıkmak için zaman bulamayacaklardır. Özürlü ya da kırsal kesimdeki gençlerin faaliyetlere katılmalarının da kendi koşullarına özgü engelleri olacaktır. Din ya da kültür de gençlerin “karışık” projelere katılmalarını imkansız hale getirebilir.

Dolayısıyla, gençleri faaliyetlerinize katılmaktan alıkoyn bir değil birden fazla neden olabilir. Bunları anlamanın bir yolu gençlerin kendilerine sormak olabilir. Ancak hedef grubunuzu gerçekten iyi tanımak istiyorsanız yaşadıkları mahallelerden çok şey öğrenebilirsiniz. İşte gençlerle ve çevreleriyle daha iyi bağlantılar kurabilmek için sistematik bir yaklaşım:

1. aşama: Hedeflediğiniz gençler ile iletişim kurabileceğiniz mekanlara gidin. Ortamlarını ve yaşam koşullarını tanımaya çalışın (bkz. *Bölüm 4.1. Gençler ve çevreleri*). Gençlerle ihtiyaçları ve istekleri hakkında konuşun ve onlardan sokaklarda karşılaşmadığınız diğer gençlerle ilgili bilgi almayı unutmayın. Onları dinleyin ancak yapamayacağınız şeyler için sözler vermeyin. Büyüklük taslamaktan kaçının.

2. aşama: Gençlerle güvene dayalı bir ilişki kurmuş olmanız oldukça önemli (Bkz. *Bölüm 6.3. Güven oluşturma*). Size geçmiş deneyimlerinden bahsederlerken yargılayıcı tavır takınmamak ya da vaaz verir gibi olmamak önemlidir. Yaptıklarına, yapmayı planladıklarına ilgi gösterin. Bu aşamada gençlerin ileride düzenleyeceğiniz faaliyetlere katılmalarını sağlayacak tohumları atabilirsiniz.

3. aşama: Hedef grubunuzla birlikte bu iletişiminizden edindiğiniz bilgileri analiz edin. Günlük hayatlarında karşılaştıkları zorlukları, faaliyetlerinize katılmalarına engel olan nedenleri, neleri sevdiklerini, neleri sevmediklerini gözden geçirin. Bütün bu bilgiler size gençlerin ne tür proje ve faaliyetlerle ilgilenebilecekleri, hangilerinin onlara uygun olmayacağı konusunda fikir verecektir.

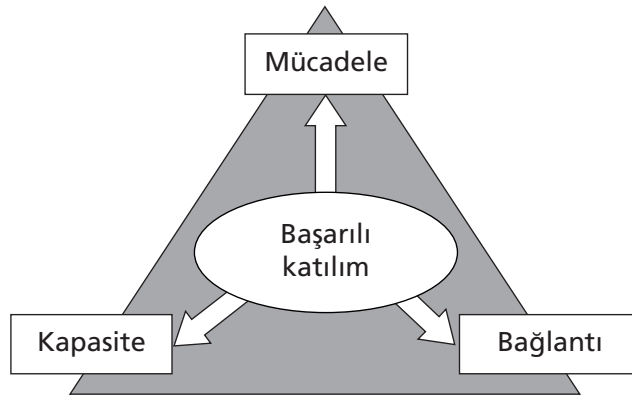
4. aşama: Bütün bunların ardından hedef gruba yönelik bir proje oluşturmaya karar verdiğinizde topladığınız tüm bilgileri kullanın ve başlangıcından itibaren tüm proje ya da faaliyet boyunca gençleri de süreçlere dahil edin. Doğaçlama ve esneklik bir proje için hayati nitelik taşısa da özellikle dezavantajlı gençler ile çalışırken bir plan dahilinde ilerlemek oldukça önemlidir. Böyle bir yaklaşım hem amaç ve hedeflerinizi netleştirmenize yardımcı olur, hem de gençlerle yaptığınız çalışmalarda size kılavuz olur. Ulaşmaya çalıştığımız hedefler konusunda şeffaf olun ve bu hedefler arasında mutlaka gençler için birşeyler olmasına dikkat edin. Proje oluşturmak için daha fazla bilgiyi Proje Yönetimi Eğitim Kılavuzu'nda bulabilirsiniz.

Gençliğe yönelik çalışmanızı belirli hedef gruba göre tasarlama sürecinde işin tümünü kendiniz yüklenmelisiniz. *Ortaklıklar kurma* başlıklı Bölüm 4.2.'de de belirteceğimiz gibi birlikte çalıştığınız insanlarla (ya da hedef grubun çevresindeki diğer paydaşlarla) tartışmak, fikir alışverişinde bulunmak ve onları kendi tarafınıza çekmek önemlidir.

3.2 Gençler neden katılır?

İmkani kısıtlı gençlere ulaşmaya çalışırken projenizi onların ihtiyaçlarına göre tasarlamamız önemlidir. Gençlerin ilgi alanları, becerileri ve sınırları arasında doğru bir denge bulmamız gerekir. Gençleri süreç boyunca dahil etmek projeyi bir anlamda sahiplenmelerini hissedebilmeleri açısından da önemlidir.

Jans ve De Backer (2002) “başarılı bir katılım için üç anahtar” a atıfta bulunurlar: mücadele, kapasite ve bağlantı.¹ Bir faaliyet gençler için zorlayıcı olmalı, onları denemek ve kendi sınırlarını zorlamak için cezbetmeli. Ancak bu zorluk onları vazgeçirecek kadar başa çıkılmaz görünmemeli, ya da başa çıkamadıkları durumda hayal kırıklığı yaratıp benzer bir projeye katılma konusunda düşünüp taşınmalarına yol açmamalıdır. Öte yandan, zorluk gençleri sıkımayacak ya da “nasıl da becerdik” şeklinde bir başarıma hissinden uzaklaştırmayacak derecede olmalıdır. O halde, gençlik çalışanları gençlerin kapasitelerini, becerilerini çok iyi bilmek ve projeyi buna göre küçük kazanımlar ve başarılar elde edecek şekilde uyarlamak durumundadırlar. Son olarak, gençlerin kendilerini faaliyetle bağlantılı hissetmesi gerekir. Faaliyetler gençlerin yaşadıkları dünyaya uyarlanmalı ve ona uyumlu hale getirilmelidir. Projenizde bu üç anahtara değinmeyi ve bunları dengede tutmayı başarabildiğinizde başarılı bir proje için ilk adımı atmış olacaksınız.

İmkani kısıtlı gençleri hedef alan çalışmalarda başarılı olmanın başka bir ilkesi gençleri ilk andan itibaren süreçlere dahil etmektir. Bu yaklaşım projenin gençler için değil, onlarla birlikte ya da onlar tarafından gerçekleştirilmesi anlamına gelir. Birlikte çalıştığımız gençler kendi hoşlandıkları ve hoşlanmadıkları şeyleri, arkadaşlarının ya da ailelerinin bir faaliyetten hoşlanıp hoşlanmayacaklarını söyleyebilecek durumdadır. En önemlisi faaliyetler, bir çeşit sahiplik ve sorumluluk hissi verecek şekilde gençler etrafında şekillenmelidir. Projenin planlama, uygulama ve değerlendirme süreçlerinde gençler eşit birer ortak olmalıdırlar.

1. Flaman Gençlik Konseyi – JeP izniyle. Web sitesi: www.vlaamsejeugdgraad.be.

En iyi uygulamalar – Somut bir örnek

İspanya'nın kuzeyindeki bir kasabanın yoksul bölgelerinden birinde yeni bir gençlik merkezi açıldı. Ne yazık ki, fon kısıtlarından dolayı merkezin personeli bir yıl içinde azalmaya başladı ve faaliyetlerin pek çoğu iptal edildi. Bir gün, gençler arasında yaşça daha büyük olan bir grup, çalışanlarla merkezin daha uzun saatler açık kalmasıyla ilgili bir muhabbete girdi. Çalışanlar sayıca az olduklarından dolayı bunu gerçekleştiremeyeceklerine dikkat çektiler. Bunun üzerine gençler faaliyetleri organize etme ve destekleme konusunda yardım etmeyi, kendilerinin yetersiz kaldıkları konularda da yardım edebilecek birilerini bulmayı önerdiler. Bu önerileri kabul edildi ve proje başlamış oldu. Başlangıçta pek çok sorun çıktı; her iki tarafın da iyi niyetli olmasına karşılık personel aşırı sorumluluk alıp gücü gençlere devretmekte zorlandı. Gençler ise programlı çalışma saatleri, gençliğe yönelik yapılan çalışmaların gerektirdiği dakiklik ve güvenilirlik açısından sorunlarla karşılaştılar. Dört ay sonra bu durum merkezde ciddi bir krize yol açtı ve taraflar bir masa etrafında çözüm bulmaya girişti. Yeni düzenlemeler yapıldı, sorumluluklar net olarak bölüştü ve başlangıç olarak gençlik merkezi tarafından tüm mahalle için bir sokak partisi düzenleme hedefiyle ortak bir proje başlatıldı. Toplantıdan sonra herkes telaşlanmıştı çünkü eğer bu proje yürümezse bunun aynı zamanda merkezin sonu anlamına geleceğinin farkındaydılar. Öte yandan, üzerinde düşünürken de, merkezin kendileri için ne anlama geldiğinin ve faaliyetlerin durmasından hoşnut olmayacaklarının da farkına varmışlardı. Gençlerin tümü mahallenin tamamının katılımını sağlayabilmek için tüm çekingenliklerinin üstesinden gelerek esnaftan, yerel yönetimden ve bölgedeki diğer kişilerden yardım isteyerek elinden geleni yaptılar. Elbette, parti, gençlik merkezinin mahalledeki yerini sağlamlaştıracak ve merkezi yöneten ekibi sayıca dörde katlayacak şekilde büyük bir başarıyla gerçekleşti.

İmkani kısıtlı gençlere (hatta tüm gençlere) yönelik faaliyet ya da proje başlatırken aşağıdaki liste faaliyetinizin gerçekten herkes tarafından ulaşılabilir olup olmadığına karar vermenizde yardımcı olabilir. Tabii ki, bu liste de tam değil ve herkes için geçerli olmayabilir ama en azından bir başlangıç noktası olarak kullanılabilir ve bu doğrultuda uyarlanıp genişletilebilir.

Faaliyet öncesi için kontrol listesi

- ✓ • Hedef grubunuzun ihtiyaçlarını ve ilgi alanlarını, kültürel geçmişlerini, geleceğe ilişkin vizyonlarını, evdeki durumlarını tanıyın.
- ✓ • Faaliyetinizi duyurmak için hedef gruba uyarlanmış farklı yöntemler ve kurgular kullanın (örneğin kulaktan kulağa yayma; okullara, toplum merkezlerine, süpermarketlere, büfelere ve sokaklara asılan posterler; yerel medya).
- ✓ • Geçmişte benzer faaliyetlere katılanlara yaş grubu, cinsiyet, kültür ve diğer açılardan göz atın ve bunların dışında kalanların (arkadaşlar, kardeşler, mahalledeki diğer gençler) niçin katılmadığını analiz edin. Pratik engellerle başa çıkmaya çalışın (doğru zamanlama, finansal engelleri aşma, toplantı yerine erişimin kolay olması vb.).
- ✓ • Faaliyetin hedef grubun ilgisini çekmesini (ya da en azından ilgi çekici görünmesini) sağlayın. Ücretsiz bir içecek, spor alanına ücretsiz giriş, bir şapka ya da t-shirt gibi birkaç küçük şey katılımlarını sağlayabilir.
- ✓ • Gençlik çalışanlarının kültür, yaş grupları, cinsiyet ya da din ile ilgili düşüncelerini göz önünde bulundurarak hedef grup ile faaliyetin konusunun uyumlu olmasını sağlayın.
- ✓ • Ebeveynler, öğretmenler, mahalle halkı gibi diğer paydaşların da faaliyetten haberdar olmasını, faaliyeti onaylamasını ve desteklemesini sağlayın.
- ✓ • Faaliyeti ya temaya ya da hedef gruba uygun olan bir yöntem ile sunun (akran eğitimi, video gösterimi, araştırma, tartışma vb.).
- ✓ • Faaliyeti gençlerin becerilerine uygun hale getirin.
- ✓ • Faaliyeti gençlerin ilgi alanları ile ilişkilendirin.
- ✓ • Faaliyetin tamamının geliştirilmesinde ve uygulamasında gençleri dahil edin.
- ✓ • Gençler için faaliyetten beklentilerinin, faaliyet kapsamındaki sorumluluklarının ve bunları nasıl yerine getireceklerinin net olmasını sağlayın.

Şunu unutmamak gerekir ki başarı her zaman tekrarlanamayabilir. Bir yıl çok iyi yürütülmüş bir proje ikinci yıl aynı başarıyı gösteremeyebilir. Sürekli olarak engelleri kontrol etmek, hedef grubunuzun ihtiyaçlarını belirlemek, amaç ve hedeflerinizi gözden geçirmek, projeye dahil edilenlere karşı pozisyonunuzu dikkatle gözden geçirmek gerekmektedir. İmkani kısıtlı gençlerle çalışmanın eğlenceli tarafı sağlarının-sollarının belli olmamasıdır. Genç girişimler genellikle çok başarılı olarak gelişir ve zaman içinde sürekli bir faaliyet haline gelir. Gençler motive olurlar ve projeye katılarak tekrar emek piyasasına girmiş olurlar. Birtakım özgül mesleki beceriler ve yaşam becerileri kazanarak kendilerini sosyal dışlanmadan kurtulmalarını sağlayacak bir iş bulmayı başarabilirler.

En iyi uygulamalar – Somut bir örnek

Pek çok ülkede spor yapmak, malzeme ve spor yapılacak alan konusundaki sıkıntılardan dolayı zordur. Bu durumdan en çok etkilenen grup da gençlerdir. Dahası, örneğin Fransa’da, pek çok spor malzemesi genellikle çöpe atılmaktadır. Bu bağlamda bir grup Fransız genç eskimiş spor malzemelerini onarıp yenileyerek tekrar dağıtmaya karar verdiler. GENÇLİK Programının “Gençlik Girişimleri” kapsamında bu proje üzerinde bir yıllık çalışmadan sonra Haziran 2000’de spor malzemelerinin yenilenmesi ile ilgili “Sınır Tanımayan Spor” adlı bir atölye çalışması düzenlendi. Bu atölye şu anda kendi fikirlerini uygulama fırsatına sahip bir grup gencin yönettiği bir proje olmaktan çıkıp bir spor STK’na dönüşmüştür. Bugüne dek 40 genç bu atölyede eğitim almıştır ve halihazırda 25 genç istihdam edilmektedir.

3.3 Motivasyon

Toplantı hazırlıkları tamamlanmıştı: Steve toplantı afişlerini kasabadaki görülebilecek tüm noktalara yapıştırdı, insanlara toplantıdan bahsetti, arkadaşlarını bu akşama katılmaları için teşvik etti ve hatta yerel radyoda kendisi ile bir röportaj bile yapıldı. Toplantı 8’de başlayacaktı fakat Steve sandalyeleri düzenlemek, kahveyi hazır etmek ve notlarının bir kez daha üzerinden geçmek için saat 7’de oradaydı. Peter ise saat 7:30’da on adet pasta ile geldi. Peter ilk on fincana kahveleri doldururken, Steve de kazağından görünmeyen tüyleri silkeledi.

Saat 8’i gösterdiğinde henüz gelen giden olmamıştı. Steve kapıları açtı ve merakla boş sokaklara bakındı. Tekrar içeri girdi, Peter’a gülümseyerek bir fincan kahve içti ve bir dilim kek yedi. Çeyrek geçe oldu, buçuk oldu. İlk kahve termosu boşaldığında hâlâ gelen giden olmamıştı. Saat 9 oldu. Peter sandalyeleri ters çevirmeye başladı ve bitirdiğinde masaya Steve’in yanına oturdu. Steve ise gözleri parıldayarak Peter’a baktı: “en azından daha şimdiden iki kişi olduk bile!”

Gençleri motive etmek zor ve bazen de yıldırıcı bir iştir. Ancak bir miktar hazırlık ve doğru bir yaklaşımla gençleri projenize katmak mümkündür. İyi sonuç alabilmek için sizin enerjiniz ve hevesiniz de oldukça önemli unsurlardır. İyimserliği koruyabilmek ve “en azından daha şimdiden iki kişi olduk bile!” diyebilmek motivasyonu sağlayabilmek için anahtar etmenlerden biridir. Kendiniz motive olduğunuzda başkalarını motive etmek kolaylaşır.

Uluslararası Gönüllü Hizmetlere ilişkin Eğitim Kılavuzu’nda gençlerin motivasyonunu devamlı kılmak üzerine bir bölüm yer almaktadır. Bu bölümde, gençleri motive etmek gençlerin “Farklı Güçleri” (yani Enerji, Heyecan, Heves ve Çaba) arasındaki bir mücadele olarak tanımlanmaktadır. Gençler ancak ve ancak kendi ihtiyaçlarının karşılanması halinde bunları devreye sokacaklardır. Bu bağlamda gençlik çalışanları projelerinde bu ihtiyaçları karşılamaya yönelik farklı şeyler önerebilirler.

- **Sosyal Yararlar:** Gençler eğlence, toplumsal statü, tanınma ve bir gruba aidiyet isterler.
- **Pragmatik Yararlar:** Gençler proje kapsamında, ister bir spor salonuna giriş elde etmek olsun, ister kendi özgeçmişlerine yeni bir beceri eklemek olsun ya da projenin bir parçası olarak yurtdışına gitmek olsun, yaptıklarının bir işe yaradığını görmek ister.

- **Psikolojik Yararlar:** Gençler sürekli olarak arayış içindedirler ve hayatta kendi yollarını çizmek gayretindedirler. Kendilerini diğerlerinden ayırt etme isteğiyle özsaygılarını geliştirmek isterler (Bkz. *Bölüm 6.4. Özsaygıyı keşfetme*).
- **Maddi Yararlar:** Gençler bazen bir tişört, bedava bir içecek ya da küçük bir hediye gibi küçük maddi kazanımlarla da ilgilenebilirler. Bu bir rüşvetten çok başlangıç olarak projeye katılmalarını sağlayacak bir yöntem olarak görülebilir. Bir kez aktif olarak projeye katıldıktan sonra da zaten diğer yararları da göreceklendir.

Gençler için bu psikolojik analiz çok da birşey ifade etmeyecektir. Bu yaklaşımı hedef grubunun diline dökme işi burada gençlik çalışmaları yapanlara düşmektedir. “Kültürlerarası farkındalık” kavramını sadece terim olarak yerleştirmeye çalışmak yerine, başka bir ülkeye “break” dans yarışmasına katılmak üzere seyahat düzenlenebilir. “Örgütsel beceriler kazanmak”tan bahsetmek yerine birlikte yeni bir kaykay rampası inşa etmek gençlerin daha çok ilgisini çekecektir.

Bu amaçlara ulaşmak için gençlerin faaliyetlere aktif olarak katılmasını sağlamakla, onlara ilgi alanlarını derinleştirme ve sahip oldukları becerileri uygulama ve geliştirme şansı verilmektedir. Ne istediklerine ve bunlara ne şekilde ulaşabileceklerine karar vermeleri sağlandığında, etkinliği sahiplenmeleri ve bu şekilde faaliyetten daha fazla faydalanmaları söz konusu olacaktır. Bu bağlamda gençlik çalışanlarının görevi onlara bir çerçeve sunmak, onları motive etmek ve desteklemek, gerektiği yerde tavsiyede bulunmak, kendi başlarına altından kalkabildikleri durumda ise geriye çekilmek olmalıdır. Başarı genellikle bu sorumluluk ve sahip çıkma hissine bağlı olarak ortaya çıkmaktadır.

En iyi uygulamalar – Somut bir örnek

2001 yılında çoğunluğu gençlerden oluşan bir grup, Hollanda hükümetinin Molucca Adaları'na yönelik politikalarını protesto etmek amacıyla bir gösteri düzenledi. Gösteri çok büyük olmasına rağmen çevik kuvvet polisi göstericilerle karşı karşıya geldiğinde işler çığırından çıktı. Polisin saldırgan yaklaşımı gençleri provoke etti ve polis de buna karşılık verecek şekilde hareket etti.

Bir yıl sonra yeni bir gösteri için duyuru yapıldı. Bu sefer, düzenleyenler ve polis gösteriden önce masaya oturdular ve bir anlaşmaya vardılar: gösteri için normal polisler konuşlandırılacak, çevik kuvvet polisi görünür olmayacak, buna karşılık düzenleyenler de destekçiler arasında gösteri boyunca asayışı sağlamakla sorumlu bir grup oluşturacaktı. Gösteri tamamen sakin geçmemiş olsa da bu sorumlu grup, topluluğu polisten daha iyi kontrol altında tutmayı başaramıştı.

Aktif katılımı olumlu bir deneyime dönüştürmek için, birtakım koşulların yerine getirilmesi gerekir:

- **Gençler ciddiye alınmalıdır.** Katılmaları ve fikirlerini paylaşmaları için motive edilmelidirler. Yanlış beklentilere kapılmaları için de fikir ve yargıları ile ilgili net geri bildirim sağlanmalıdır.
- **Sorumluluklar iki taraf arasında paylaşılmalıdır.** Gençlere adil olacak şekilde, bir miktar sorumluluk verilmelidir. Böylece projeye yönelik bir miktar sahiplik hissetmeleri sağlanacaktır. Ancak gençlik çalışanları gençleri kendi hallerine bırakmamalıdır. Zira, proje süreci ve çıktıları bağlamında birlikte çalıştıkları gençlere karşı sorumludurlar. Bu bağlamda da projedekiler için uygun eğitim ve kılavuzluğu öngörmeleri beklenir.
- **Yeterince çeşitlilik sağlanmalıdır.** Gençlik çalışanları herkesi projeye katma imkanı olmasını göz önünde bulundurmalıdır (bkz. *Bölüm 3.1. Engeller*). Geldikleri gruplar, ilgi alanları ya da sahip oldukları becerilerden bağımsız olarak tüm gençlere uyarlanabilir birtakım imkanlar olmalıdır. Gençler, kendi ilgi alanları ve kapasiteleri ile örtüşen faaliyetleri bulabilmeleri için uyarılmalı ve desteklenmelidir.
- **Yeterince zaman ve para ayrılmalıdır.** İmkani kısıtlı gençler faaliyetlerinize katılmak için doğrudan size gelecektir. Aktif katılımlarını sağlamak zaman ve çaba ister (ki bunun da bir maliyeti vardır). İş, personel ve finansman da buna uygun şekilde planlanmalıdır.

- **Deneyimler değerlendirilmeli ve sonuçlar verimli şekilde kullanılmalıdır.** Hem faaliyetlerin her biri, hem de katılımcılar, yani gençlik çalışanları ve proje ile ilgili diğer paydaşları (örneğin ebeveynleri, öğretmenleri, futbol antrenörlerini) kapsayacak şekilde ilgili herkes değerlendirilmelidir. Gelişime yönelik öneriler dikkate alınmalı ve bu öneriler ilerideki projelerde kullanılmalıdır.
- **Faaliyetler kopuk olmamalıdır.** Gençliğe yönelik bir proje dünyayı tamamen değiştiremez elbette. Gençler projede epey deneyim kazanmış olsalar da, önemli olan bu ivmeyi kaybetmemektir. Bir proje uzun bir yolda sadece bir aşamadır ve burada gençlik çalışanlarına düşen görev bu yolda gençlere uygun ufuklara doğru ilerlemeyi sürdürmek olmalıdır (bkz. *Bölüm 4.3. Farklı çalışma biçimleri*).
- **Gençliğe yönelik çalışma ıssız bir ada değildir.** Bir gençlik etkinliği nadiren sadece gençlere yönelik bir projedir. Mutlaka toplumla da bir bağlantısı olmalıdır. Yerel halkın katıldığı projeler gençler ve toplum arasında köprü kurmayı sağlar ve genellikle bu iki grup arasındaki güvensizliği ve şüpheleri azaltmaya yöneliktir. Örneğin, ebeveynler ya da öğretmenler tiyatro faaliyetlerinde kostüm, ışıklandırma, metin gibi konularda yardım ederek katılabilirler ve bu şekilde faaliyetin sonucu daha geniş bir şekilde tüm topluluk ile paylaşılabilir hale gelir.

3.4 Cazip faaliyetler

En İyi uygulamalar – Somut bir örnek

“Hip hop session 2001: des fresques pour dynamiser la ville” (Hip hop gösterisi 2001: Şehiri hareketlendirmek için freskler). Bu Brüksel’de GENÇLİK Programı’nın “Grup Girişimleri” altında uygulanan bir gençlik profesidir. Projenin temel hedefi yasal bir çerçevede önlem teması (örneğin araba hırsızlığı, yol güvenliği, çevrenin korunması) üzerine bir spreyle boyanmış freski yaratmaktır. Bu hedef doğrultusunda Brüksel’de iki topluluktan gelen ve yaşları 18 ile 25 arasında değişen gençler freskin yapılacağı Auderghem’de halkın da onayını alarak köhne bir metro istasyonunun duvarlarını kaplayan bir hip hop graffiti freski yaptılar. Gençler aslında projenin hazırlık toplantılarına, hem kamudan hem de özel sektörden fon araştırma sürecine, atölye çalışmalarına, her aşamasına katıldılar. Projenin sonuçlarından epey gurur duydular ve graffiti hareketinin saygın ve ilgi çekici bir alan olarak resmen tanınmasına memnun oldular. Graffiti bir çeşit barbarlık değil, yaratıcılığın basit bir protestonun ötesinde ifade şeklidir. Proje farklı ekonomik ve toplumsal gruplardan gelen ancak benzer ifade ihtiyacı içinde olan gençlerin buluşmasına ve cazip bir faaliyete katkıda bulunmasına imkan tanımıştır.

İmkani kısıtlı gençlerin gençliğe yönelik faaliyetlerinizde yer almasını istiyorsanız, çok basit ve net şekilde onlara cazip gelecek birşeyler sunmanız gerekir. Genellikle, zevk alacakları ve kendi eğlencelerinin uzantısı olarak niteleyebilecekleri aktif atölye çalışmalarını ve faaliyetleri cazip bulabilirler. Bu bağlamda, görünüşte sadece eğlenceli görünen bir faaliyet içine, yaygın eğitim deneyimleri katabilme görevi gençlik çalışanlarına düşer. Bu gizli gündemin tüm katılımcılara açıkça belirtilmesine gerek de olmaz.

Eğitime dayalı deneyimleri kurgularken, gençlik çalışanları gençlerin dünyalarını genişletmek ve becerilerini artırmak ister. Ancak, yukarıda sözü edilen üç anahtar kavramı yani mücadele, kapasite ve bağlantıyı göz önünde bulundurarak, faaliyetin gençleri kendi gündelik alışkanlıklarından çıkarıp yeni şeyler denemeye ya da öğrenmeye yöneltmesi gerekir. Buna karşılık, eğer beklentileri en baştan çok yüksek koyarsak, kesinlikle geri çekileceklerdir.

Bu durumu aslında ormandaki bir ev ile kıyaslayabiliriz. Gençler genelde “güvenli bölge” olan evde otururlar. Gençliğe yönelik çalışmalar ise onları kendi gündelik alışkanlıklarından çıkarıp “macera bölgesi” olan yeni birşeylere yöneltmeye çalışır. Gençler bu macera bölgesinde aynı zamanda güvenli bir ortamda deneyim kazanma ve öğrenme imkanlarına sahiptirler. Ancak onları ormanın derinliklerine doğru götürme girişiminin sonucu sadece panik olacaktır; bu durumda koşşa koşşa eve dönecekler ve sonrasında onları evden çıkarmak daha da güç hale gelecektir.

Bu durumda gençliğe yönelik çalışma yapana düşen görev, gençlerin yapmaya alışık oldukları şeylerin sınırlarını zorlamak anlamında “macera” unsurunu barındıracak bir faaliyet sunmaktır. Ancak burada herkesin kendi sınırı korunmalı, hiç kimse aşmak istemeyeceği bu sınırın ötesine iteklenmemelidir. İnsanların işbirliği yapmayı, başarmayı, yeni becerilerini uygulamayı öğrendikleri, tüm görevleri yerine getirebilmek için birbirlerine güvenmek durumunda oldukları “hayatta kalma” kampları buna iyi bir örnek olarak verilebilir. Evden çok da uzaklaşmadan bu sınırlar örneğin müzik, spor, sokak sanatı, tiyatro, multimedya ya da bunların kombinasyonu gibi cazip faaliyetler ile genişletilebilir (bkz. s.25 *Bazı ilgi çekici faaliyetler*).

En iyi uygulamalar – Somut bir örnek

Bir dans öğretmeni yıllardır kasaba meydanındaki kaykaycı gençlerin müziklerini, hareketlerini, atlamalarını ve hızlarını ilgiyle hayranlıkla izlemekteydi. O dönemde bir gençlik merkezinde kızlara göbek dansı dersleri veriyor olmasına karşılık bu kaykaycı çocukların en azından bir kısmını bir performansa dahil etmenin yolunu bulmak için kafa yoruyordu. Dans dersleri sırasında bunun üzerinde biraz düşündükçe bu dansın sadece Arap müziği ile sınırlı kalmadığını keşfetti. Kısa zamanda hem kızların hem de kaykaycı çocukların aynı performansta bir araya gelmelerini sağladı. Bu durum, her iki gruba da becerilerini geliştirme ve sahnede gösteri yapma imkanı vermiştir.

Bu örnek bize gençlik çalışanları ile spor merkezleri, kulüpler, dans okulları ya da gençlerin bir araya geldikleri başka yerlerde çalışanlar arasında kurulabilecek iyi bir ilişkinin oldukça verimli olabileceğini göstermektedir. Pek çok faaliyetin ayrı ayrı gerçekleştirilmesi zor olabileceğinden, mevcut imkan ve bilgi birikimini niçin birlikte kullanmayalım?

Bazı ilgi çekici faaliyetler

- **Müzik faaliyetleri:** Gençlere kullanabilecekleri bir prova odası tahsis edin ya da eğer gençlik merkezinde yoksa onlarla birlikte bir oda bulmaya çalışın. Onları yerel yarışmalarda, okul partilerinde ya da yerel şenliklerde sahneye çıkmaları için teşvik edin. Gençlere müzik grubu oluşturmaları, başkalarıyla işbirliği yapmaları ya da enstrümanlar, seyahat gibi masraflar için fon bulmaları konusunda yardım edin.
- **Spor faaliyetleri:** Spor merkezleri ile işbirliği yapın; antrenörleri ya da yerel yönetimle faaliyetlerine katılımda indirim alabilmek için pazarlık yapın. Savaş sanatı ya da hayatta kalma sporları genellikle gençlere cazip gelir. Mahalleden bu faaliyetlerde gençleri çalıştırabilecek gönüllüler bulmaya çalışın. Gençlik çalışanları, futbol, paten, kayak, bisiklet ya da basketbol gibi açık hava sporları için bir yandan yerel yönetim ile mekan ve ekipman temini konusunda pazarlık yaparken diğer yandan gençleri diğer mahallelerdeki gruplarla yarışmalar düzenlemek ya da çeşitli deşıştokuşlarda bulunmak için yönlendirebilir.
- **Sokak sanatı:** "Break" dans ve sokak dansı hâlâ gençler arasında oldukça cazip. Gençlik çalışanları prova alanı temin ederek, dans okullarıyla bağlantı kurarak ve daha klasik dans grupları ile işbirliğine yönlendirerek dans faaliyetlerini teşvik edebilir. Özellikle mahalleliyle sağlanacak olan işbirliği ile daha ilginç ve ilgi çekici hale gelebilecek olan sokak sanatının diğer biçimleri arasında hokkabazlık, grafiti (duvar yazısı) gibi faaliyetler ya da diğer alanlarla çeşitli işbirlikleri sayılabilir: müzik alanında sokak müzisyenleri, spor alanında paten ya da kayak, tiyatro alanında sokak tiyatrosu ya da canlı heykeller bu tür işbirliklerine örnek olabilir.
- **Tiyatro:** Tiyatro insanlara başka biri olma ve böylece kısa bir süre için de olsa kendi dünyasından kaçma imkanı veren bir araçtır; kimi zaman başka biri olmak kendi sorunlarına yaratıcı çözümler bulabilmelerini de sağlar. Özellikle doğaçlama gibi satır satır ezber gerektirmeyen aktif tiyatro biçimleri gençlere epey uygundur. Gençlik çalışanları, oyunlarını sahneye koymaları için destekleyebilir.
- **Multimedya:** Bilgisayar, video, radyo, fotoğraf gibi tüm multimedya araçları gençler için caziptir. Bu araçların tümü faaliyetlerde kullanılabilir ve aynı zamanda kullanılmaları sunum açısından oldukça önemlidir. Katılımcılardan belki yerel radyo, televizyon istasyonu ya da gazete ile işbirliği yaparak ya da onların sponsorluğunda mahalleyle ilgili bir kısa film, web sitesi, bir dizi roportaj ya da fotoğraf sergisi yapmaları, kendilerinin veya etrafındakilerinin yaşamlarının profilini çıkarmaları istenebilir. Bu alanda yapılabilecekler arasında bilgisayar kursları düzenlemek ve gençlik merkezi için web sitesi tasarlamak da sayılabilir.

En iyi uygulamalar – Somut bir örnek

Portekiz'de yaşları 19 ile 32 arasında değişen 12 genç bir "Grup Girişimi" projesine başvurduklar. Grup bir hemşire, iki polis, bir öğretmen, bir kamu görevlisi, bir marangoz ile lise ve üniversite öğrencilerinden oluşmaktaydı. Temel amacı gençlere yönelik boş zaman faaliyetleri oldukça kısıtlı olan yoksul, kırsal bölgedeki bir mahallenin geliştirilmesi olan bir proje geliştirmeye ve uygulamaya karar verdiler. Projede önerilen sergiler, kompozisyon ve resim yarışmaları, müzikli gösteriler, Euro bölgesindeki ülkelerden farklı tatlarla dair sergi, yeni para birimi ile ilgili bilgilendirme toplantıları, açık hava sineması, gençlerin fikirlerini ifade edebilecekleri bir dergi çıkarılması, geleneksel oyunlar ve spor faaliyetleri gibi faaliyetler pek çok farklı ilgi alanını kapsayacak şekildeydi. Proje tamamlandığı zaman, değerlendirme oldukça olumluydu. Faaliyetlere yerel katılımın sağlanmış olmasının yanısıra, gençlerin ortaklıklar ve yeni işbirlikleri oluşturmaları açısından projedeki tüm faaliyetlerin gençlerin bütünleşmesine katkıda bulunması uzun vadeli kazanımlar olarak düşünülebilir.